

Полоз Денис Володимирович,
аспірант, Чорноморський національний
університет імені Петра Могили

Poloz Denys,
PhD student, Petro Mohyla Black Sea National
University, <https://orcid.org/0009-0007-6782-8186>

**МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ТОВАРІВ У СИСТЕМІ
УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ**
**METHODICAL ASPECTS OF FORMING THE ACCOUNTING POLICY OF GOODS IN THE
ENTERPRISE MANAGEMENT SYSTEM**

Полоз Д. В. Методичні аспекти формування
облікової політики товарів у системі управління
підприємством. *Український журнал прикладної
економіки та техніки*. 2024. Том 9. № 3. С. 91 – 96.

Poloz D. Methodical aspects of forming the accounting
policy of goods in the enterprise management system.
*Ukrainian Journal of Applied Economics and
Technology*. 2024. Volume 9. № 3, pp. 91 – 96.

Стаття присвячена дослідженню методичних аспектів бухгалтерського обліку та контролю товарів підприємств з метою формування інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень. Актуальність дослідження пов'язана із широким розповсюдженням торгових операцій на підприємствах різних видів економічної діяльності. На основі аналізу статистичних даних доведено, що обсяги торгових операцій зростають, і такі операції проводяться у різних галузях економіки. Розвиток торгової діяльності підвищує роль товарів у діяльності підприємств, а тому набуває актуальності розробка теоретичних та методичних положень бухгалтерського обліку та контролю товарів. Метою статті є систематизація теоретичних та методичних основ обліку та контролю товарів, а також визначення ролі цих процесів у діяльності та загальній системі управління підприємства. Обґрунтовано роль обліку та контролю товарів у системі управління діяльністю підприємства. Визначено, що якісна розробка такої системи сприятиме збору своєчасної і точної інформації про товарно-матеріальні цінності та буде інструментом забезпечення фінансової стійкості підприємства. З метою можливості розробки системи обліку товарів підприємства систематизовано існуючі методичні основи такого процесу. Узагальнено нормативні акти для регулювання обліку та контролю операцій з товарами за двома напрямками: зовнішні та внутрішні акти. Охарактеризовано основні аспекти бухгалтерського обліку товарів, що регулюються кожним із розглянутих документів. Виділено основні елементи облікової політики товарів, що є основою формування інформаційного забезпечення управлінських рішень, а тому мають бути розроблені та узгоджені керівництвом підприємства. Зазначено систему рахунків для обліку операцій з товарами підприємства, а також розглянуто кореспонденцію рахунків з відображення таких операцій із зазначенням документального забезпечення їх відображення. Обґрунтовано необхідність контролю товарів та зазначено основні способи його здійснення. Результати дослідження можуть бути використані в практичній діяльності підприємств для організації системи бухгалтерського обліку та контролю товарів.

Ключові слова: інформаційне забезпечення, контроль, облік, регулювання, товари, управлінські рішення.

The article studies methodological aspects of accounting and controlling goods in enterprises to form an informational foundation for managerial decision-making. The study's relevance is associated with the widespread nature of trade operations in enterprises across various sectors of economic activity. The statistical data analysis has proven that the volume of trade operations is increasing, and such operations are conducted across different economic sectors. The development of trade activities enhances the importance of goods in enterprise operations, thus underscoring the need to develop theoretical and methodological provisions for accounting and controlling goods. The purpose of the article is to systematize the theoretical and methodological foundations of goods accounting and control and to determine the role of these processes in an enterprise's operations and overall management system. The role of accounting and control of goods in the management system of an enterprise's activities is substantiated. It is determined that the quality development of such a system will facilitate the collection of timely and accurate information on inventory and serve as a tool for ensuring the enterprise's financial stability. The existing methodological foundations of this process have been systematized to enable the development of a goods accounting system for enterprises. Regulatory acts governing the accounting and control of goods operations are summarized in two directions: external and internal. The main aspects of goods accounting regulated by the examined documents are characterized. The main elements of goods accounting policy, which serve as the foundation for forming information support for managerial decisions, are highlighted; thus, enterprise management must develop and coordinate them. The system of accounts for recording transactions involving enterprise goods is specified, along with the correspondence of accounts for reflecting such operations, including the documentary support for their representation. The necessity of goods control is substantiated, and the primary methods for its implementation are specified. The research results can be applied in the practical activities of enterprises to organize a system of accounting and control of goods.

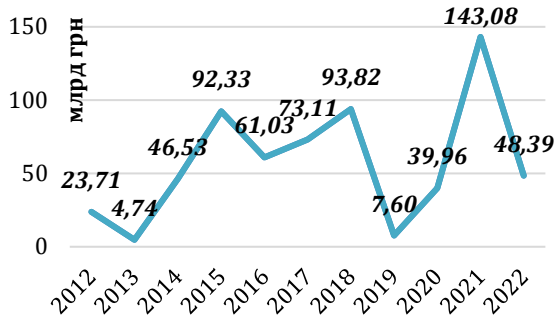
Keywords: information support, control, accounting, regulation, goods, managerial decisions.

Вступ

У сучасних умовах розвитку економіки та конкурентного середовища забезпечення конкурентоспроможності, стійкості та зростання підприємства залежить від якості розробки та ефективності функціонування системи менеджменту. Ключовим елементом цього процесу є формування системи бухгалтерського обліку на підприємстві, яка є основою інформаційного забезпечення прийняття

управлінських рішень. Тому необхідним є забезпечення повного та інформаційного забезпечення відображення в обліку інформації про операції з активами підприємств.

Розвиток торгової діяльності підвищує роль товарів у діяльності підприємств, хоча в науковому середовищі даним активам приділяється значно нижча увага, ніж іншим провідним активам. Таким чином, набуває актуальності розробка теоретичних та методичних положень бухгалтерського обліку та контролю товарів, що сприятиме збору своєчасної і точної інформації про товарно-матеріальні цінності та буде інструментом забезпечення фінансової стійкості підприємства. Систематизація і правильний облік товарів відіграють важливу роль у системі управління запасами, прогнозуванні попиту та оцінці ефективності діяльності підприємства.

Рис. 1. Динаміка зміни вартості запасів товарів для перепродажу в Україні за 2012-2022 роки

визначення ролі цих процесів у діяльності та загальній системі управління підприємства.

Методика дослідження. У теоретичних розробках було розглянуто нормативне регулювання, а також основні елементи облікової політики товарів та варіанти їх застосування, що мають бути розроблені керівництвом відповідно до специфіки бізнесу з метою забезпечення формування об'єктивної інформаційної бази прийняття управлінських рішень. У межах дослідження використано комплекс загальнонаукових методів, а саме синтезу, аналізу, узагальнення, графічний метод.

Виклад основного матеріалу дослідження

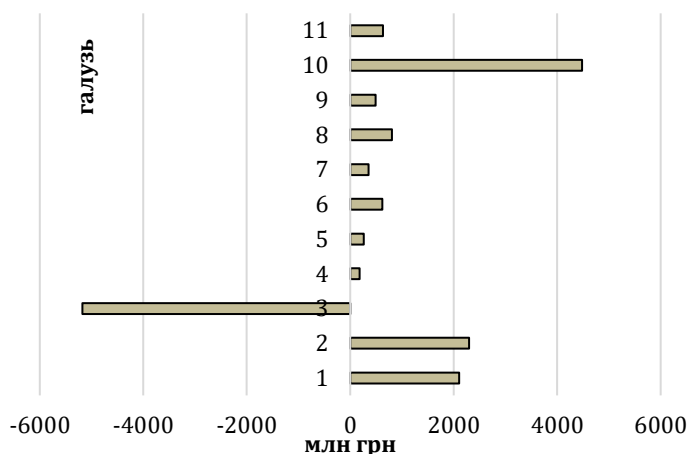
У сучасних умовах динамічних змін та високої конкуренції в ринковому середовищі перед підприємствами постають виклики підвищення конкурентоспроможності та забезпечення стійкості. Для вирішення цього питання необхідним є постійний розвиток діяльності, у тому числі її диверсифікація. В таких умовах набуває розвитку торгова діяльність, що передбачає не лише збут основної продукції та послуг, але також реалізацію товарів. На основі даних Державної служби статистики України [6] про зміну вартості запасів товарів для перепродажу (рис. 1) можна стверджувати про активний розвиток торгівлі, адже спостерігаються значні зміни у вартості товарів, що виникають у результаті торгових операцій. З 2019 року розпочалось активне зростання обсягів таких операцій, що надалі було сповільнене початком воєнних дій в країні.

Зазвичай вважається, що операції з товарами є елементом діяльності торгових підприємств. Проте, як показують дані Державної служби статистики України [6], торгова діяльність розвивається і на підприємствах інших галузей економіки (рис. 2). Таким чином, для забезпечення свого розвитку все більше підприємств поряд з основною діяльністю займаються оптовою та роздрібною торгівлею. Тому необхідним є розвиток та системи удосконалення обліку і контролю товарів для забезпечення управління їх рухом та змінами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням теоретичних та практичних аспектів обліку та контролю товарів підприємств присвячені праці таких авторів, як Дроздова О. Г. [1], Кащена Н. Б. [3], Пристемський О. С., Сакун А. Ж. [7], Чабанюк О. М., Полянська О. А. [8], Чернін О. Я. [9] та ін. Проте все ще залишаються актуальні та дискусійні питання щодо оптимізації облікових процесів для об'єктивності інформації про результати операцій з товарами на підприємствах.

Формулювання цілей статті

Метою статті є систематизація теоретичних та методичних основ обліку та контролю товарів, а також

Галузі			
1	Сільське, лісове та рибне господарство	7	Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції
2	Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	8	Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів
3	Виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	9	Машинобудування
4	Текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри	10	Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність
5	Виготовлення виробів з деревини, паперу та поліграфічна дія-сть	11	Професійна, наукова та технічна діяльність
6	Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції		

Рис. 2. Зміна вартості запасів товарів для перепродажу в галузях економіки України у 2022 році

Бухгалтерський облік товарів – це система реєстрації, узагальнення та обробки інформації про рух товарів на підприємстві. Цей вид обліку дозволяє відслідковувати кількість, вартість, місцезнаходження та якісні характеристики товарно-матеріальних цінностей. Роль обліку та контролю товарів у загальній системі управління підприємством полягає у забезпеченні інформації для управлінських рішень. Повна, об'єктивна та своєчасна інформація про товари є основою забезпечення планування торгових операцій, можливості поставок товарів у необхідній кількості та асортименті, а також оптимізації рівня запасів та витрат.

В якості основних завдань бухгалтерського обліку товарів як системи управління підприємством та як основних напрямів розвитку методичних розробок слід виділити:

– забезпечення достовірної інформації про кількість, вартість та рух товарів для управлінського персоналу;

- своєчасний контроль за рухом товарів;
- визначення собівартості реалізованих товарів та їх залишків;
- оптимізацію управління товарними запасами.

Таким чином, основні додаткові можливості для системи менеджменту підприємств завдяки організації системи обліку товарів полягають у:

- 1) контролі та оптимізації витрат, пов'язаних із придбанням, зберіганням, збутом товарів, як одним із напрямів зростання ефективності діяльності;
- 2) доступності даних про наявні запаси товарів та прийняття рішень щодо їх поповнення чи збуту;
- 3) мінімізації ризиків та втрат від недосконалого обліку товарів;
- 4) забезпеченні відповідності вимогам законодавства щодо ведення обліку товарно-матеріальних цінностей.

Для розробки системи бухгалтерського обліку товарів насамперед необхідно визначити основні засади їх нормативного регулювання. Правові засади формування підходів до обліку та контролю товарів на підприємстві можна поділити на дві основні групи: зовнішні та внутрішні правові акти. Правовою основою зовнішнього регулювання ведення обліку запасів є законодавчі та нормативні документи, затверджені різними органами державного управління: закони України, постанови і рішення Кабінету Міністрів України, накази та постанови міністерств, інструкції, положення тощо.

Основним нормативним документом, що регулює порядок обліку операцій з товарами, є НП(с)БО 9 «Запаси». Згідно з НП(с)БО 9 «Запаси», товари є матеріальними цінностями, що придбані (отримані) та утримуються підприємством з метою подальшого продажу [4].

Товари є складовою запасів підприємства, тому для організації їх обліку необхідно виконувати вимоги нормативних документів щодо запасів. Узагальнення основних нормативно-правових актів, що регулюють процес бухгалтерського обліку товарів та операцій з ними, представлено в табл. 1 [10].

Таблиця 1. Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку товарів

№	Документ	Ділянки обліку, що регулюються
1	Податковий кодекс України	Визначає порядок оподаткування операцій з запасами насамперед їх реалізації. Визначає порядок формування прибутку та нарахування податків від товарних операцій (податок на прибуток, ПДВ), а також їх відображення у податковій звітності
2	Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16.07.1999 № 996-XIV	Основні принципи організації та ведення бухгалтерського обліку товарів та їх подальше відображення у фінансовій звітності
3	НП(С)БО 9 «Запаси»	Основи формування у бухгалтерському обліку інформації про запаси, зокрема і товари; визначення методики та порядку їх оцінки; визначення переліку витрат, які формують первісну вартість запасів
4	НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»	Процес підготовки фінансової звітності: відображення інформації про товари у звітах. Вартість товарів на дату звітування відображається у статті «Запаси» у Балансі (звіті про фінансовий стан), а більш детальна інформація про їх рух – у примітках до фінансової звітності. Відображення доходів від реалізації товарів у Звіті про фін. результати.
5	НП(С)БО 15 «Дохід»	Порядок визнання, формування та оцінки доходу від операцій з реалізації товарів
6	НП(С)БО 16 «Дохід»	Порядок визнання, формування та оцінки витрат від руху товарів та здійснення операцій з ними
7	Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань від 02.09.2014 № 879	Порядок проведення та оформлення інвентаризації активів, зокрема товарів, що є обов'язковим етапом контролю та інструментом забезпечення достовірності облікових даних. Оформлення результатів інвентаризації, способи відображення виявлених надлишків та нестач
8	План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій та Інструкція про застосування Плану рахунків	Способи відображення в бухгалтерському обліку операцій з товарами: перелік та характеристика рахунків синтетичного та аналітичного обліку товарів, варіанти кореспонденції рахунків для обліку руху товарів

Важливу роль в організації функціонування обліку товарів на підприємстві займає система внутрішніх нормативних актів підприємства, яка є безпосередньою основою цього процесу. Розробка

внутрішніх нормативних документів здійснюється керівництвом підприємства на основі дотримання норм законодавчих актів. Також необхідно враховувати специфіку діяльності підприємства та товарів, що використовуються у діяльності.

До основних внутрішніх нормативних документів з регулювання та організації обліку товарів слід віднести:

1. Наказ про облікову політику підприємства – основний внутрішній нормативний документ з регулювання обліку; визначає методи оцінки товарних запасів, форми первинних та звітних документів, періодичність інвентаризації тощо.

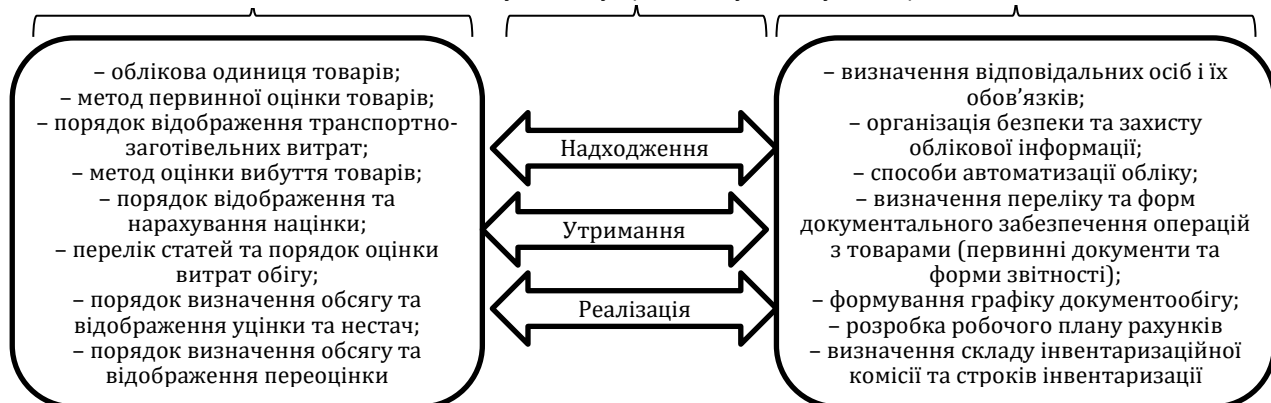
2. Положення про товарний облік – особливо важливе при значних обсягах товарних операцій, деталізує види товарів на підприємстві, їх класифікацію, правила руху товарів, відповідальних осіб та їх обов'язки.

3. Графік документообігу – узагальнює усю систему первинних документів, форм фінансової та управлінської звітності щодо обліку товарів; регламентує документообіг на підприємстві, визначає відповідальних осіб та терміни підготовки документів.

4. Робочий план рахунків – деталізація синтетичних та аналітичних рахунків для відображення в обліку операцій з товарами.

Розглянемо основні елементи облікової політики товарів, що є основою формування інформаційного забезпечення управлінських рішень, а тому мають бути розроблені та узгоджені керівництвом підприємства (рис. 3). При прийнятті рішень щодо варіантів кожного із зазначених елементів облікової політики необхідно враховувати особливості бізнесу та господарських операцій, номенклатуру товарів, кількість постачальників та покупців тощо. Для внутрішнього контролю обліку товарів кожен із зазначених елементів має бути розкритий в наказі про облікову політику.

Методичні аспекти облікової політики   *Напрями операцій з товарами*   *Організаційні аспекти облікової політики*

Рис. 3. Формування облікової політики підприємства щодо руху товарів. Сформовано за даними [1]

Одним із ключових елементів облікової політики, від якого залежить аналітичність збору інформації та надання її керівництву, є розробка робочого плану рахунків. Сутність цього елементу полягає у систематизації ряду синтетичних рахунків обліку операцій з товарами, а також субрахунків з необхідною аналітичною деталізацією відповідно до специфіки діяльності підприємства. Узагальнення основних рахунків та підходи до розробки аналітичних субрахунків представлено в табл. 2.

Таблиця 2. Рахунки обліку операцій з товарами з метою управління

Рахунок	Призначення рахунку	Підходи до розробки аналітичних субрахунків
281 «Товари в торгівлі»	Облік руху та наявності товарних запасів, що знаходяться на оптових та розподільчих базах, складах, овочесховищах, морозильниках тощо	Деталізація за видами товарів та місцями їх розміщення
282 «Товари на комісії»	Облік товарів, що знаходяться на підприємствах роздрібно торгівлі	Деталізація за видами товарів, місць їх реалізації (магазини, буфети, кіоски), спеціалізацією (спеціалізовані/неспеціалізовані)
283 «Тара під товарами»	Облік товарів, що передані на комісію за договорами комісії	За видами товарів і контрагентами-комісіонерами
284 «Торгова націнка»	Облік наявності й руху тари під товарами й порожньої тари	За видами тари та товарів
285 «Торгова націнка»	Для підприємств роздрібно торгівлі; відображення різниці між покупною та продажною вартістю товарів	За видами товарів
702 «Дохід від реалізації товарів»	Збір інформації про доходи від реалізації товарів	За товарним асортиментом та каналами збуту
902 «Собівартість реалізованих товарів»	Збір інформації про собівартість реалізованих товарів	

Сформовано на основі [2]

Основним рахунком для обліку товарів є рахунок 28 «Товари» з відповідними субрахунками. За дебетом рахунків відображається збільшення вартості товарів, за кредитом – їх вибуття та зменшення

вартості. Водночас субрахунок 285 «Торгова націнка» є регулюючим субрахунком рахунка 28 «Товари», тобто за кредитом відображається зростання суми націнок, а за дебетом – їх зменшення чи списання [8].

Основними видами операцій з товарами є їх надходження, контролю та зберігання, вибуття (реалізація чи списання). Основні господарські операції та порядок відображення їх в обліку представлено в табл. 3.

Таблиця 3. Відображення в обліку операцій з товарами

№	Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Документ
		Дт	Кт	
Надходження товарів				
1	Отримання товару від постачальника: – вартість товару; – сума транспортно-заготівельних витрат	281 281	631	Товарно-транспортна накладна, прибуткова Накладна, рахунок-фактура, видаткова накладна
2	Відображення вартості тари під товарами	284	631	
3	Відображення податкового кредиту з ПДВ: – при оплаті після отримання; – за умови отримання за попередньою оплатою	641 644	631	Податкова накладна
4	Відображення розбіжностей у фактичному обсязі товарів під час оприбуткування: – нестачі в межах природних втрат; – нестачі з вини постачальника	281 374	631 631	Акт прийому-передачі товарів
Реалізація товарів				
5	Відвантаження покупцям : Передано товар Податкове зобов'язання з ПДВ Списання собівартості реалізованих товарів	361 702 902	702 641 281	Товарно-транспортна накладна, прибуткова накладна, рахунок-фактура, видаткова накладна Податкова накладна Накладна-вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів, картка складського обліку
6	Реалізація покупцям через магазин: Передано товар зі складу в магазин Нарахування торговельної націнки Списання собівартості реалізованих товарів Списання торговельної націнки	282 282 902 285	281 285 282 282	Накладна-вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів Картка складського обліку
7	Реалізація товарів через комісонера: Передача товару на комісію Податкове зобов'язання з ПДВ Відображення доходу від реалізації Списання податкового зобов'язання з ПДВ Списання собівартості реалізованих товарів Отримання коштів від комісонера за реалізовані товари Нарахування та виплата комісійної винагороди комісонеру	283 643 361 701 902 311 93 631	281 641 702 643 283 361 631 311	Видаткова накладна, картка складського обліку Податкова накладна Прибуткова накладна, рахунок-фактура Картка складського обліку Рахунок на оплату, прибутковий касовий ордер Акт про надання комісійних послуг, рахунок на оплату, видатковий касовий ордер
Результати інвентаризації товарів				
8	Виявлення надлишків запасів	281, 282	719	Акт інвентаризації, картка складського обліку
9	Виявлення недостачі у межах норм природних втрат	947	281, 282	
10	Виявлення недостачі понад норм природних втрат: – у разі встановлення винної особи; – у разі, коли не встановлено винну особу	375 947, 072	281, 282	

Висновки та перспективи подальших розвідок

Таким чином, важливим елементом системи управління товарами є їх контроль, що представляє собою система заходів, спрямованих на моніторинг руху та стану товарно-матеріальних цінностей на підприємстві. Ефективна система контролю дозволяє знижувати витрати на зберігання товарів, запобігати втратам та недостачам, а також забезпечувати своєчасне поповнення запасів.

Основними способами контролю товарів на підприємстві можуть бути:

– інвентаризація, що є періодичною перевіркою наявності товарів та їх порівняння з даними бухгалтерського обліку. Інвентаризація допомагає виявити недостачі, надлишки та інші невідповідності, що можуть виникнути в процесі господарської діяльності;

– внутрішній аудит – незалежна перевірка системи управління товарами (процеси закупівель, зберігання, обліку та продажів товарів). Внутрішній аудит допомагає виявити слабкі місця в системі контролю та забезпечити відповідність внутрішнім регламентам і зовнішнім нормативним вимогам;

– контроль якості – аналіз відповідності товарів стандартам, специфікаціям, умовам договорів. Контроль якості здійснюється на етапі приймання товарів, зберігання, підготовки до реалізації, а також при поверненні товарів від покупців.

Таким чином, бухгалтерський облік та контроль товарів є ключовими елементами системи управління підприємством. Розробка окресленої системи сприятиме зростанню надійності фінансової інформації, оптимізації процесів управління запасами та мінімізації ризиків.

Література

1. Дроздова О.Г. Бухгалтерський облік і контроль руху товарів: організація і методика: автореф. на здобуття наукового ступеня к.е.н. 08.00.09. Житомир, 2013. 21 с.
2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України № 291 від 30 листопада 1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.
3. Кашена Н.Б., Носач Н.М. Облік реалізації товарів в підприємствах торгівлі. *Економіка і суспільство*. 2016. № 7. С. 921-925.
4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: наказ № 246 від 20.10.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text>.
5. Кудирко О.М. Обліково-аналітичне забезпечення в системі управління товарними операціями підприємства: монографія. Agenda Publishing House Ltd, London, United Kingdom, 2022. 136 с.
6. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>.
7. Пристемський О.С., Сакун А.Ж. Теоретико-методологічні аспекти обліку товарних операцій на підприємствах торгівлі. *Збірник наукових праць ТДАТУ імені Дмитра Моторного (економічні науки)*. 2023. № 1(47). С. 164-175.
8. Чабанюк О.М., Полянська О.А., Кальніна Г.О. Облік та оподаткування товарів: стан та перспективи розвитку. *Економіка і суспільство*. 2017. № 13. С. 1428-1434.
9. Чернін О.Я. Розвиток методичних підходів до облікового відображення товарів в оптовій торгівлі. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології, організації*. 2014. № 1. С. 355-368.
10. Шендригоренко М.Т. Виробничі запаси: нормативно-правове регулювання обліку та пропозиції з підвищення ефективності внутрішнього аудиту. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2019. № 36. С. 182-187.

References

1. Drozdova, O.H. (2013). *Bukhhalters'kyj oblik i kontrol' rukhu tovariv: orhanizatsiia i metodyka*. [Accounting and control of the movement of goods: organization and methodology]. 08.00.09. Zhytomyr. Ukraine.
2. Instruktsiia pro zastosuvannia Planu rakhunkiv bukhhalters'koho obliku aktiviv, kapitalu, zobov'iazan' i hospodars'kykh operatsij pidpriemstv i orhanizatsij: Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy. (1999). [Instructions on the application of the Plan of accounts for the accounting of assets, capital, liabilities and economic transactions of enterprises and organizations: Order of the Ministry of Finance of Ukraine]. № 291 dated November 30, 1999. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.
3. Kaschena, N.B., Nosach, N.M. (2016). «Accounting for sales of goods in trade enterprises». *Ekonomika i suspil'stvo*. № 7. pp. 921-925.
4. Natsional'ne polozhennia (standart) bukhhalters'koho obliku 9 «Zapasy»: nakaz. (1999). [National regulation (standard) of accounting 9 "Inventories": Order]. № 246 dated October 20, 1999. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text>.
5. Kudyrko, O.M. (2022). *Oblikovo-analitychne zabezpechennia v systemi upravlinnia tovarnymy operatsiiamy pidpriemstva*. [Accounting and analytical support in the enterprise's commodity operations management system]. Agenda Publishing House Ltd. London. United Kingdom.
6. Derzhavna sluzhba statystryky Ukrainy. [State Statistics Service of Ukraine]. Available at: <https://www.ukrstat.gov.ua>.
7. Prystems'kyj, O.S., Sakun, A.Zh. (2023). «Theoretical and methodological aspects of accounting of commodity operations at trade enterprises». *Zbirnyk naukovykh prats' TDATU imeni Dmytra Motornoho (ekonomichni nauky)*. № 1(47). pp. 164-175.
8. Chabaniuk, O.M. Polians'ka, O.A., Kal'nina, H.O. (2017). «Accounting and taxation of goods: status and development prospects». *Ekonomika i suspil'stvo*. № 13. pp. 1428-1434.
9. Chernin, O.Ya. (2014). «Development of methodical approaches to the accounting display of goods in wholesale trade». *Bukhhalters'kyj oblik, analiz ta audyt: problemy teorii, metodolohii, orhanizatsii*. № 1. pp. 355-368.
10. Shendryhorenko, M.T. (2019). «Production stocks: regulatory and legal regulation of accounting and proposals for improving the efficiency of internal audit». *Naukovyy visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu*. № 36. pp. 182-187.

Стаття надійшла до редакції 03.08.2024 р.